

Hvordan og med hvilke midler vi når det mål, må der til gengæld kunne forhandles om, men ikke målet som sådant. Men opgaven er faktisk overkommelig, og derfor bliver det ikke nemt at forklare, hvis Folketinget alligevel ikke kan magte det. Det er nemlig her i huset og ikke ude i de små hjem, man hidser sig op.

Da Fondsbørsen i København for en del år siden gik i sort, betegnede en kendt nulevende økonom børsrådgiverne som en samling hysteriske kællinger – jeg tror, han stadig væk kan huske det selv – og jeg tror, at vælgerne i øjeblikket har den opfattelse, at det nu er Folketinget, som har overtaget rollen.

Miljøets tilstand havde en fremtrædende rolle i statsministerens tale. Det er der al mulig grund til: iltsvind i de danske fjorde, stadig flere fund af sprøjtemidler i grundvandet, voksende problemer med salmonella og et alt for stort forbrug af antibiotiske vækstfremmere i landbruget. Det er en tikkende bombe, som vi bliver nødt til at tage meget hårdere fat på, end vi tidligere har gjort.

Derfor er vi tilfredse med, at der nu optræder såvel en kvælstofafgift som en væsentlig forøgelse af pesticidafgiften på regeringens lovprogram, og vi mener, at pesticider og andre grundvandstruende kemikalier skal helt væk. 170 pesticider er allerede forbudt, og flere vil følge efter.

Vi er dog parate til at give landbruget tid til at omstille produktionen. Dialogen med landbruget er nødvendig. Men i Det Radikale Venstre er der også grænser for tålmodigheden. Alt for stor langmodighed og velvilje er jo i sidste ende på miljøets og kommende generationers bekostning.

Landbrugets svar er desværre oftest: Vi gør jo kun det, der er lovligt. Men dér kan man måske føje til, at det er svært at forstå denne udtalelse fra et liberalt erhverv, for hvor var vi henne, hvis al adfærd i et samfund blot skulle styres af lov og ikke af moral? Og kan det virkelig passe, at det er politikerne alene, som skal tage ansvaret for manglende miljøetik, hvadenten det er landbruget eller andre, som går over strengen?

Landbruget har ikke meget tilovers for det, som det kalder politikernes panikreaktioner. Men hvad i alverden ville vore børnebørn sige, hvis vi blot lod stå til, hvis vi blot forsatte med at underminere grundlaget for de kommende generationer? Det nytter ikke at stikke hovedet i busken og regne med, at problemerne driver

over af sig selv. Strudseadfærd duer ikke, heller ikke i politik.

Det Radikale Venstre ønsker at bygge bro mellem erhvervsinteresser og miljøinteresser, men det kræver større åbenhed og selverkendelse, end vi hidtil har oplevet. For Det Radikale Venstre er det ikke nok at holde kursen. Den skal lægges om og blive mere bæredygtig. Miljøet må aldrig bare få lov til at sejle sin egen sø.

Statsministeren lagde også stor vægt på, at vi nu får en egentlig integrationslovgivning. Det ønske deler vi fuldt ud fra radikal side, ligesom vi er enige i, at hidtil uprøvede løsninger må overvejes, men naturligvis med den respekt for indgåede konventionsforpligtigelser og for retssikkerheden, som altid har været et dansk særkende.

I Det Radikale Venstre synes vi heller ikke, at modtagelsen – og det vil også sige integrationen – af flygtningene i Danmark har været en succeshistorie. Nogle steder er det måske gået meget godt. Ja, det kunne være gået meget værre – afbrændinger og overfald har vi heldigvis ikke haft eksempler på – men generelt er det jo ikke lykkedes særlig godt at få flygtninge og indvandrere ind på arbejdsmarkedet.

Det afgørende for en flygtnings integrations-succes i Danmark vil netop være placeringen på arbejdsmarkedet: Finder man et job, er meget vundet, for så bliver dagligdagen jo én lang integrering, hvor både flygtningen selv og omgivelserne vænner sig til hinanden, som oftest i hvert fald. Modsat: Hvis man holder sig til sig selv og sine egne, fører det som oftest til en begrænset integration, og ens afhængighed af det offentlige, økonomisk såvel som personligt, vil være total, overvældende og umyndiggørende.

Derfor er en kraftig opstramning af bestræbelserne for en bedre placering af de fremmede på arbejdsmarkedet et af kravene fra radikal side. Og hovedideen er, at både offentlige og private arbejdsgivere bør lade ansættelse af personer med etnisk baggrund indgå i virksomhedernes personalepolitik, ligesom arbejdsformidlingsregionerne skal koordinere deres indsats på området og der i samarbejde med akasserne skal foretages en styrket lokal indsats for at tilskynde de etniske mindretal til egen aktiv jobsøgning.

Meget afhænger imidlertid af, om arbejdsmarkedet og ikke mindst den private sektor kan og vil løfte opgaven.